

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci žalobkyně: **I. O.**, zastoupené JUDr. Radkou Šumerovou, advokátkou se sídlem Turgeněvova 19, Litoměřice, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 10. 8. 2005, o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 21. 11. 2005, č. j. 42 Cad 211/2005 – 17, o návrhu žalované na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 21. 11. 2005, č. j. 42 Cad 211/2005 – 17, **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Ústí nad Labem zrušil v záhlaví uvedeným rozsudkem rozhodnutí žalované ze dne 10. 8. 2005, č. j. X, a věc jí vrátil k dalšímu řízení. Tímto rozhodnutím Česká správa sociálního zabezpečení přiznala žalobkyni ode dne 27. 1. 1993 vdovský a sirotčí důchod podle ust. § 45 a § 49 zákona č. 100/1988 Sb. s tím, že nárok na doplatek za dobu před 6. 6. 2002 podle ust. § 55 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb. zanikl.

V kasační stížnosti žalovaná navrhlá, aby byl napadený rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení. Zároveň požádala o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti. Uvedla, že právní následky rozsudku krajského soudu by pro ni znamenaly nenahraditelnou újmu v případě, že by doplatek vdovského a sirotčího důchodu měl být přiznán 3 roky zpětně od zahájení řízení o prohlášení manžela žalobkyně za mrtvého v roce 1995, tedy fakticky ode dne, který byl v roce 1993 stanoven za den smrti, a nikoli tři roky zpětně od data uplatnění žádosti o dávku.

Podle ust. § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), nemá kasační stížnost odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Přitom přiměřeně užije ust. § 73 odst. 2 až 4. Podle ust. § 73 odst. 2 s. ř. s. soud na návrh žalobce přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nenahraditelnou újmu, přiznání odkladného účinku se nedotkne nepřiměřeným způsobem nabytých práv třetích osob a není v rozporu s veřejným zájmem. Podle § 73 odst. 3 s. ř. s. se přiznáním odkladného účinku pozastavují do skončení řízení před soudem účinky napadeného rozhodnutí.

Jak již dříve Nejvyšší správní soud judikoval, poskytují soudy ve správním soudnictví primárně ochranu subjektivním veřejným právům a rovněž institut odkladného účinku je koncipován především jako dočasná procesní ochrana žalobce – účastníka správního řízení – před okamžitým výkonem pro něj nepříznivého správního rozhodnutí, jsou-li pro to splněny zákonem předepsané podmínky. Situace, kdy bude možno dovozovat vznik nenahraditelné újmy na straně žalovaného správního orgánu v důsledku rozhodnutí krajského soudu, tak budou nepochybně představitelné v poněkud omezenější míře, než jak tomu bude na straně žalobce. [Dle dosavadní judikatury Nejvyššího správního soudu tak např. nelze spatřovat nenahraditelnou újmu způsobenou žalovanému v tom, že mu bude krajským soudem uložena povinnost vyplatit žalobci dávku důchodového pojištění, přeplatek na dani apod. (srov. usnesení ze dne 20. 9. 2006, č. j. 6 Ads 99/2006-33, www.nssoud.cz; usnesení ze dne 5. 1. 2005, č. j. 1 Afs 106/2004-49, publ. pod č. 982/2006 Sb. NSS).]

S ohledem na zásadu rovnosti účastníků řízení před soudem nicméně nelze žalovanému správnímu orgánu upírat právo obrátit se v případě nesouhlasu s výsledky soudního přezkumu provedeného krajským soudem na Nejvyšší správní soud s kasační stížností. Podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006-49, pak zásadně platí, že zruší-li krajský soud rozhodnutí správního orgánu, je povinností správního orgánu pokračovat v řízení a řídit se přitom závazným právním názorem vyjádřeným v pravomocném soudním rozhodnutí, bez ohledu na to, zda je ve věci podána kasační stížnost. V témže usnesení však rozšířený senát Nejvyššího správního soudu poukázal i na možné negativní dopady, které mohou nastat v souvislosti s přezkumem rozsudku krajského soudu, jímž bylo zrušeno správní rozhodnutí, na základě kasační stížnosti podané žalovaným. Nejvyšší správní soud uvedl, že za situace, kdy by byl takový rozsudek krajského soudu zrušen, dostala by se věc do stadia nového posuzování žaloby krajským soudem. Ten, vázán právním názorem kasačního soudu (§ 110 odst. 3 s. ř. s.), může rozhodnout o zákonnosti správního rozhodnutí opačně, načež původní (zrušené) správní rozhodnutí „obživne“, aniž by důsledkem nového rozhodnutí krajského soudu bylo současné zrušení v mezidobí případně vydaného dalšího správního rozhodnutí. Vedle sebe tu tak mohou být dvě odlišná či dokonce opačná správní rozhodnutí o téže věci. Při odhlédnutí od situace, že i nové správní rozhodnutí krajského soudu může být napadeno kasační stížností, stejně tak jako nové správní rozhodnutí další žalobou, následně rozsudek krajského soudu také kasační stížností, jde jistě o výsledek nežádoucí a procesními instituty příslušných správních procesních předpisů obtížně řešitelný. Nejvyšší správní soud připustil, že takový případ lze řešit přiznáním odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Ačkoli žalovaná na výše popsanou problematickou situaci výslovně nepoukázala, dospěl Nejvyšší správní soud na základě uvedeného názoru rozšířeného senátu k závěru, že tento nežádoucí stav, který v daném případě reálně hrozí, je v rozporu s principem právní jistoty, a lze v něm tudíž spatřovat nenahraditelnou újmu ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. Současně usoudil, že přiznání odkladného účinku se nedotkne nepřiměřeným způsobem nabytých práv třetích osob a není ani v rozporu s veřejným zájmem. Proto Nejvyšší správní soud rozhodl, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. dubna 2008

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu